

Persepolis – pokladnice králů

BÁJNÉ MĚSTO PERSKÉ ŘÍŠE V ÍRÁNU

V bájném městě uprostřed pouště hromadili králové perské říše své nejvzácnější poklady. Když ho roku 330 př. n. l. dobyl Alexandr Veliký, potřeboval údajně tři tisíce velbloudů, aby všechny cennosti odvezl.

Po dvoukřídlém schodišti stoupají zástupci 28 podrobených národů, kteří každoročně přinášejí perskému králi dary. Indové, Egypťané, Médové, Arméni a další odevzdávají to necennější, co mají. Nejmenější hedvábí a brokát, zlato, drahokamy, amfory s vínem. Takové scény se v Persepoli odehrávaly před více než dvěma tisíci lety. Dnes si je můžete prohlédnout na reliéfech vytesaných na stěnách budov bájného města nebo si je představit, když do Persepole stoupáte po stejném schodišti jako kdysi honosné delegace. Na seznam UNESCO se íránská lokalita dostala v roce 1979.

Město Peršanů

Persepolis založil král Dáreios I. kolem roku 512 př. n. l., hned po nástupu na trůn. Bájně město bylo symbolem jeho moci a vzniklo přesně v srdci perské říše, která sahala od dnešní Etiopie až po Indii. Původně se jmenovalo Parsa. První zmínky o něm ale našli vědci v řečtině, a tak se ujal řecký název Persepolis (Město Peršanů). Íránci mu však říkají Takht-e Jamshid (Džamšidův Trůn) – podle jednoho z mýtických králů.

Dáreios I. se rozhodl vybudovat město na úpatí hory Kooch-e Rahmat, poblíž dnešního Šírázu ve

Brána národů, kterou se vstupuje na terasu města.

středním Íránem. Nejprve vznikla obrovská terasa vysoká 18 m, kterou dělníci částečně vytesali do hory, částečně postavili z nasypného materiálu. Právě na ní vybudovali město. Kameny rovnali vedle sebe bez malty, spojovali je železnými svorníky, zalitými olovem. Všechny paláce stavěli z vápence, který se těžil v okolních horách. Stropy budov kdysi zdobil červený libanonský cedr a zdi brokát a hedvábí.

Potomci Dáreia I. ve stavbě Persepole pokračovali. Slávu města ukončil Alexandr Veliký a jeho vojáci, kteří ho celé vyplnili. Trosky později zmizely pod nánosy písku. Archeologové Persepoli znovu objevili až ve 30. letech 20. století.

Schody proti pádu

Hlavní vstup na terasu města vede právě přes schodiště, kudy kdysi přicházely delegace. Má 111 schodů, přičemž každých čtyři až šest je vytesáno do jednoho kamenného bloku. Chodí se po nich špatně: každý schod je vysoký jen deset centimetrů. Prý, aby mohly vážené delegace

v dlouhých oblecích stoupat na terasu elegantně. Přislápnout si šaty a upadnout na schodech bylo zřejmě i tehdy společensky nepřípustné.

Když vyjdete na terasu, přivítá vás Brána národů, kterou dal postavit král Xerxes. Hlídkají ji zvláštní stvoření vytesaná do kamene. Mají hlavu člověka, křídla orla a tělo býka. Cesta vede dále do Paláce sta sloupů. Jeho osm bran kdysi hlídali kamenní býci a budovu podpíraly 14m sloupy. Tady skládali zástupci národů své dary.

Skvěle zrekonstruovaný je dnes i Dáreiovův palác. Můžete obdivovat masivní brány, reliéfy a nápisy v klínovém písmu. Pod stavbou vedl už před více než dvěma tisíci lety kanalizační systém. V Persepoli můžete navštívit i místní muzeum nebo hrobby Artaxerxese II. a Artaxerxese III. vytesané v okolních skalách. Oba králové z nich mají krásnou vyhlídku na město, ve kterém kdysi panovali. ■

PETRA STEINEROVÁ

Informace

Doprava

Z města Šíráz si lze najmout taxi v přepočtu asi za 700 Kč na celý den. Levnější variantou je jet autobusem do městečka Marvdasht za 6 Kč a taxi zaplatit až odtud (asi 75 Kč). Vstupné do Persepole stojí 13 Kč.

Historie

Stará perská říše je současně pojmenování říše dynastie Achaimenovců (550 – 330 př. n. l.). Vznikla výboji Kýra Velikého a jeho syna Kambýsa v 6. století př. n. l.. Jejich potomci říši spravovali a rozšiřovali. Panování dynastie Achaimenovců ukončil až Alexandr Veliký v roce 330 př. n. l.